

**Concept
Programmaverslag
Stadsregio Arnhem Nijmegen
“in liquidatie”
2016**

Stadsregio Arnhem Nijmegen
“in liquidatie”,
Nijmegen, 13 april 2017

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	- 5 -
2. Jaarverslag.....	- 7 -
2.1 Programmaverantwoording	- 7 -
2.1.1. Programma Ruimte	- 7 -
2.1.2. Programma Wonen	- 10 -
2.2 Paragrafen	- 11 -
2.2.1. Paragraaf Weerstandsvermogen	- 11 -
2.2.2. Paragraaf Financiering	- 15 -
2.2.3. Paragraaf Bedrijfsvoering.....	- 16 -
3. Jaarrekening	- 17 -
3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	- 17 -
3.2. Balans per 31 december 2016 en de toelichting	- 20 -
3.3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	- 28 -
3.4. Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.....	- 36 -
4. Controleverklaring	- 37 -

1. Voorwoord

Hierbij bieden wij u het Programmaverslag 2016 van de Stadsregio Arnhem Nijmegen “in liquidatie” aan. Als gevolg van de intrekking van de Wgr-plus per 1 januari 2015, zijn de taken, middelen en medewerkers op gebied van mobiliteit in het eerste kwartaal 2015 overgeheveld naar de provincie Gelderland. De Stadsregioraad heeft op gebied van de overige taken besloten deze niet meer voort te zetten in de huidige Gemeenschappelijke Regeling, maar over te gaan naar een nieuw op te richten gemeenschappelijk orgaan (GO) en daarnaast samen met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen op het gebied van economie een zgn. Triple Helix op te zetten. Op 16 juli 2015 hebben alle Colleges en Gemeenteraden ingestemd met de liquidatie van de Stadsregio Arnhem Nijmegen en het daarbij behorende liquidatieplan.

Gelet op de verlenging van de verantwoordingstermijn van 1 jaar inzake het Regiocontract 2012-2015 en uitstel op de subsidieverantwoording SiSa van NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), heeft de formele opheffing van de Stadsregio een jaar langer geduurd dan verwacht. In 2016 heeft de Stadsregio “in liquidatie” dan ook het Regiocontract verantwoord aan de provincie en zijn alle NSL projecten afgerond en verantwoord via de SISA.

Het jaar 2016 heeft dan ook voornamelijk in het teken gestaan van het kwalitatief afronden van deze subsidies, plus nog een aantal nog openstaande subsidietrajecten, zijnde Susreg, Groene Hub, Meters Maken, LEC Liemers en LEC Nijmegen en de finale afwikkeling van het project Sintropher. Op grond van juridische en praktische overwegingen zijn deze nog door de Stadsregio “in liquidatie” afgewikkeld.

Voor de nog te verwachten kosten voor bedrijfsvoering in 2017 is een voorziening gevormd, die na goedkeuring van de jaarrekening zal worden overgedragen aan de vereffenaar, zijnde de gemeente Nijmegen, zoals beschreven in het vastgestelde liquidatieplan.

Het vaste personeel is per 16 juli 2015 boventallig verklaard en zo veel mogelijk met behulp van het mobiliteitsbureau Thaeles en de deelnemende gemeenten begeleid naar een nieuwe baan. Het boventallig personeel en de personele zorg voor het personeel wat op 1 januari 2016 resteerde, is conform sociaal plan, overgedragen aan de gemeente Arnhem inclusief personele voorziening. Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er nog aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

In het aan u aangeboden inhoudelijk jaarverslag gaan wij dieper in op alle zaken die in 2016 zijn gerealiseerd. In de jaarrekening ligt de nadruk op de financiële aspecten van het jaarverslag, waarbij wij ook nadrukkelijk ingaan op de consequenties van liquidatie van de Stadsregio en wat dit betekent voor de vereffenaar. Het jaar 2016 wordt afgesloten met een positief resultaat € 267.977, dit positieve resultaat werd mede veroorzaakt, omdat er bij de afronding van de diverse subsidietrajecten positieve verschillen naar boven zijn gekomen. Daarnaast zijn de verwachte frictiekosten tijdens de liquidatiefase meegevallen.

Onze accountant, Ernst & Young, geeft over de in dit Programmaverslag opgenomen jaarrekening een **goedkeurende** verklaring op zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Wij leggen dit laatste Programmaverslag met vertrouwen aan u voor en hopen op een positief besluit van uw raad bij de vaststelling er van in de raadsvergadering van 22 juni 2017.

Hoogachtend,
College van Bestuur Stadsregio Arnhem Nijmegen "in Liquidatie"
de secretaris

Roel Wever

Marianne Schuurmans-Wijdeven

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

2.1.1. Programma Ruimte

Wat is de context?

Doel van het programma Ruimte is het werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat van de stadsregio voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. De stadsregio wil burgers en bedrijven aan de regio binden door het verbeteren van de condities voor 'het goede leven': het bieden van mogelijkheden voor prettig wonen en succesvol werken in een mooi, aantrekkelijk landschap en waar men zich snel en comfortabel kan verplaatsen. Randvoorwaarde hierbij is dat onze leefomgeving ook op de lange termijn duurzaam is. Binnen het programma Ruimte zetten we daarom ook in op een energie en klimaatopgave. Vanuit het luchtkwaliteitsprogramma Eureka is een verdergaande samenwerking met MRA en MARN ontstaan die werkt naar brede samenwerking op het gebied van energie en klimaat. Een regionale energie en klimaatopgave is aanvullend op lokale programma's en beleidsplannen en vervangt deze niet. Door de gemeenten is aangegeven dat regionale samenwerking meerwaarde moet bieden door schaalvoordelen, efficiency in werken door kennisdeling en gezamenlijke lobby. De stadsregio vult deze samenwerking met name in door in te zetten op slimme mobiliteit, duurzaam bouwen en stimuleren van energie en milieutechnologie. Hier ligt dan ook een sterk verband met de overige programma's van de stadsregio.

Wat willen we bereiken?

Binnen het programma Ruimte worden de ruimtelijke ambities van de stadsregio vormgegeven. In 2016 is de uitvoering gericht op de bestuurlijke afwikkeling van de subsidieafwikkeling van:

- A. Regioprogramma 2012-2015
- B. Eureka/ Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Wat gaan we ervoor doen?

- A. Regioprogramma 2012-2015

De stadsregio is één van de zes Gelderse regio's waarmee de provincie Gelderland nieuwe contractafspraken in het kader van regio- en stadscontracten heeft gemaakt. In totaal is 15 miljoen euro aan de stadsregio door de provincie beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een achttal programmaliijnen binnen het regioprogramma voor de periode 2012-2015. Daarbij is de stadsregio betaal- en beheerautoriteit richting de regiogemeenten over dit budget en de daarin begrepen verdeling over de acht programmaliijnen. De stadsregio heeft een verantwoordingsplicht richting de provincie.

- B. Eureka/ Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Sinds 2007 werkt de stadsregio aan het Eureka-programma. Eureka bestaat uit verschillende projecten die anticiperen op het klimaat- en energievraagstuk, met een focus op het verbeteren van luchtkwaliteit in de regio. Dit programma wordt mogelijk gemaakt door rijksbijdragen vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) waaraan de wettelijke doelstelling is gekoppeld dat per 1 januari 2015 in de hele stadsregio de normen voor respectievelijk fijn stof (PM10) en stikstofoxiden (NOx) worden gehaald.

We geven uitvoering aan projecten binnen het Eureka-programma zoals verbetering doorstroming op trajecten in en rondom Arnhem en Nijmegen, Stimulering duurzame stedelijke distributie, Rijden op Groengas, Stimulering schone scheepvaart (o.m. Walstroom), Elektrische fietsen en scooters. Daarnaast is de stadsregio beheer- en betaalautoriteit voor de rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk. Dit dient in

2015 plaats te vinden. Tevens zoeken we nieuwe financieringsmogelijkheden waarmee regionale luchtkwaliteitsknelpunten kunnen worden opgelost.

Wat hebben we ervoor gedaan?

A. Regioprogramma 2012-2015

De Stadsregio Arnhem Nijmegen is één van de zes Gelderse regio's waarmee de provincie Gelderland contractafspraken in het kader van regio- en stadscontracten heeft gemaakt. In totaal is 21 miljoen euro aan subsidie door de provincie aan de regio beschikbaar gesteld voor investeringen in uiteenlopende projecten binnen een achttal programmalijnen. Het totale projectvolume van het regioprogramma voor de periode 2012-2015 is, met een cofinancieringsvoorwaarde van minimaal 50%, 42 miljoen euro. Daarbij is de Stadsregio betaal- en beheerautoriteit met een verantwoordingsplicht richting de provincie.

De projecten binnen het Regiocontract Kijkend zijn eind 2015 allemaal afgerond en van alle projecten hebben we ultimo mei 2016 een eindrapportage ontvangen. Op basis van deze rapportages is op 1 oktober 2016 een eindrapportage met een bijbehorende accountant verklaring aangeleverd bij de provincie. In totaal is er € 51.435.980 aan subsidiabele kosten gedeclareerd bij de provincie. Opvallend is dat binnen een aantal programma's de bijdrage/cofinanciering van gemeenten en andere partners hoger blijkt te zijn dan vooraf begroot. Hieruit blijkt dat de subsidiebijdrage uit het Regiocontract een investeringsimpuls in de regio Arnhem Nijmegen heeft gerealiseerd die bijna 10 miljoen euro hoger is dan de in het contact opgenomen € 42 miljoen.

Op 15 december 2016 ontvingen wij van de provincie de vaststellingsbeschikking waarin een subsidiebedrag van € 20.652.304 subsidie en € 200.000 ter dekking van de beheerskosten definitief werd toegekend. Op basis van deze beschikking hebben wij voor de jaarwisseling 2016/2017 alle gemeenten een definitieve beschikking op project niveau kunnen toesturen en de laatste bedragen (20% van de toegezegde subsidie) kunnen uitbetalen. Door onderbesteding op project niveau is een overschot ontstaan, wat na consultatie van de Raadsleden in 2017 zal worden ingezet voor de regionale inkoop duurzame economie € 100.000, en het opzetten een regionaal mobiliteitsplan € 80.000. Het totaalbedrag van € 180.000 is in het resultaat 2016 opgenomen. Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het Regiocontract zijn afgerond.

B. Eureka / Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Sinds 2007 werkt de stadsregio aan het Eureka programma. Eureka bestaat uit verschillende projecten die gericht zijn op het verbeteren van luchtkwaliteit in de regio. Dit programma wordt mogelijk gemaakt door rijksbijdragen vanuit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) waaraan de wettelijke doelstelling is gekoppeld dat per 1 januari 2019 in de hele stadsregio de normen voor respectievelijk fijn stof (PM10) en stikstofoxiden (NOx) worden gehaald.

De stadsregio is beheer- en betaalautoriteit voor de € 10,8 miljoen rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk. Eind 2015 is duidelijk geworden dat de bestedingstermijn van de subsidiegelden is verlengd naar uiterlijk 1 januari 2017.

2016 heeft geheel in het teken gestaan van het afronden van het NSL programma. Een en ander betekende dat alle uitgaven rond de NSL projecten uiterlijk 31 december 2016 moesten zijn gerealiseerd.

Uit de eindafrekening van het programma blijkt dat er uiteindelijk om diverse redenen (projecten die goedkoper zijn uitgevallen, annuleren van projecten, niet juist vastleggen van kosten) een onder realisatie is bij FES 3 van € 278.661, ten opzichte van de toegekende rijksmiddelen. Ook bij FES 4 schone scheepvaart is er sprake van een onder realisatie van € 108.612. Gezien de looptijd van het NSL programma kunnen deze middelen niet opnieuw worden ingezet voor projecten. V.w.b. FES 1 en 2 zijn de toegezegde subsidiebedragen volledig benut. Beschikking € 3.747.900, lasten € 3.799.301.

Zie voor financiële toelichting bij 3.3 overzicht eindafrekening FES gelden.

Wat hebben we niet gedaan?

Alle projecten zijn afgerond in 2016 inclusief de financiële afwikkeling. Door de onderbesteding bij FES 3 halen wij niet de volledige toegezegde subsidie binnen. Aangezien er voor een lager bedrag bevoorschot is hoeven ook geen bedragen te worden terug gestort aan de Provincie Gelderland.

Wat heeft het gekost?

	Oorspronkelijke begroting 2016	begroting 2016, incl. 1^e wijziging.	Werkelijk 2016
Lasten	1.150.000	1.888.000	1.751.635
Baten	1.150.000	1.825.000	2.209.762

Zie voor toelichting op de cijfers paragraaf 3.3.

2.1.2. Programma Wonen

Wat is de context?

Het doel van dit programma is het tijdig beschikbaar hebben van een juiste woning voor iedere (toekomstige) bewoner van de stadsregio. Dit kan bereikt worden door een mix van instrumenten zoals een regionale huisvestingverordening voor verdeling van sociale huurwoningen en afstemming van de programmering van woningbouwplannen tussen gemeenten. Daarbij is ook nadrukkelijke aandacht voor een duurzaam gebouwde omgeving.

De regio kiest hierbij voor de vraaggerichte benadering. Kwaliteit en de voorkeuren van de consument staan centraal bij keuzes voor woningbouw en de diversiteit in de regio kan daarbij beter benut worden. Het investeren in kwaliteiten is noodzakelijk om de huidige inwoners een prettig woonmilieu te blijven bieden, in te spelen op de woonbehoefte en mensen van buiten de regio te blijven aantrekken.

Wat wilden we bereiken in 2016?

N.v.t.

Wat hebben we bereikt in 2016?

In september 2015 is de eindafrekening ingediend van het SUSreg project ad. € 90.580,90, op basis waarvan we € 67.935 subsidie verwachtten. In het project werd internationaal kennis gedeeld over verduurzaming van woningen bij stadsvernieuwing. Adviesbureau W/E heeft de begeleiding van het project en de internationale aanvraag vormgegeven. Van deze declaratie was in het najaar 2016 maar € 57.676,90 geaccepteerd door Brussel op basis van inhoudelijke gronden, zodat de uitbetaling van subsidie maar € 39.969 bedroeg en de Stadsregio € 27.966 aan subsidie zou mislopen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De penvoerder WE Consult heeft hiertegen bezwaar aangetekend en dat is eind december gehonoreerd. Voor het bezwaarschrift heeft de Stadsregio meebetaald aan de administratieve lasten.

Wat hebben we niet gedaan?

N.v.t.

Wat heeft het gekost?

	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting 2016, Incl. 1 ^e wijziging	Werkelijk 2016
Lasten	0	28.000	72
Baten	0	72	72

Zie voor toelichting op de cijfers paragraaf 3.3.

2.2 Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de volgende, voor de stadsregio van toepassing zijnde paragrafen opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.

De paragrafen onderhoud kapitaalgoederen, lokale heffingen, verbonden partijen en grondbeleid zijn voor de stadsregio “in liquidatie” niet van toepassing.

2.2.1. Paragraaf Weerstandsvermogen

1. Aanleiding en achtergrond

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als “het vermogen van de stadsregio om financiële tegenvallers te kunnen opvangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering” en bestaat uit de relatie tussen:

- de **weerstandscapaciteit**: de middelen en mogelijkheden waarover de stadsregio beschikt kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- alle **risico's**, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen voert projecten uit die door omvang, looptijd en complexiteit risico's met zich meebrengen in zowel kosten als opbrengsten en is zich ervan bewust dat door een sluitende begroting en een goede projectbeheersing niet alle risico's kunnen worden uitgesloten. Om deze reden wordt het verstandig geacht om voldoende weerstandsvermogen beschikbaar te hebben. Zo kan de stadsregio eventuele tegenvallers, ook als ze zich gelijktijdig voordoen, opvangen.

Bepalend voor de optimale omvang van het weerstandsvermogen is de hoogte van de financiële risico's waaraan de stadsregio bloot staat en de kans dat dergelijke risico's zich daadwerkelijk voordoen. Ook de mate van flexibiliteit in de begroting speelt een rol: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen zonder dat dit gepaard gaat met ombuiging van beleid en daarmee gemoeide uitgaven.

De Stadsregio Arnhem Nijmegen acht het wenselijk om alle risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Om de risico's van Stadsregio Arnhem-Nijmegen in kaart te brengen is in samenwerking met de stafdiensten een risicoprofiel opgesteld en de risico's worden op de momenten van de Planning & Control cyclus steeds geactualiseerd. Met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) worden risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Hierbij worden zowel financiële risico's gemeld als ook imago risico's die niet direct financiële gevolgen hebben.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van Stadsregio Arnhem-Nijmegen in kaart te brengen is in samenwerking met de stafdiensten een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van een workshop waarbij gebruik is gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de stafdiensten in totaal 6 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 10.

Risico nummer	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R32	Eureka (Tranches FES-gelden):1) Projecten worden niet uitgevoerd dan wel afgerond voor 1 januari 2015.2) Onderzoek naleving subsidievoorwaarden niet volledig in beeld: een risico is evt stapeling subsidies en toerekening rente	Financieel - Subsidie wordt niet volledig toegekend/inmiddels gemaakte lasten niet gedekt, Imago - Politiek	50%	max.€ 500.000	51.09%
R81	De onzekere frictiekosten kunnen nadeliger uitvallen dan op basis van de schatting jaarrekening.	Financieel - In de voorziening personeel is gerekend met € 0,6 mln aan frictiekosten. De voorziening is overgedragen aan gemeente Arnhem. Er bestaat een kans dat de voorziening onvoldoende is. Sociaal plan loopt tot juli 2019. De gemeente Arnhem kan bij een tekort dit verhalen op de Stadsregiogemeenten.	30%	max.€ 500.000	30.71%
R43	Goedkeurende accountantsverklaring blijft uit	Financieel - Extra kosten voor herstel en accountant en/of mislopen subsidie, Imago - Negatieve publiciteit voor de gemeente en Ingrijpen provincie/rijk en imagoschade	70%	max.€ 50.000	7.14%
R54	Onrechtmatig financiële middelen onttrekken door medewerker(s)	Financieel - Financiële benadeling	30%	max.€ 50.000	4.29%
R13	Uitval ICT	Imago - Dataverlies, Financieel - Inproductieve uren	30%	max.€ 50.000	4.05%
R15	Langdurig ziekteverzuim/ Uitval huidige medewerkers	Financieel - Extra financiële lasten	50%	max.€ 20.000	2.71%

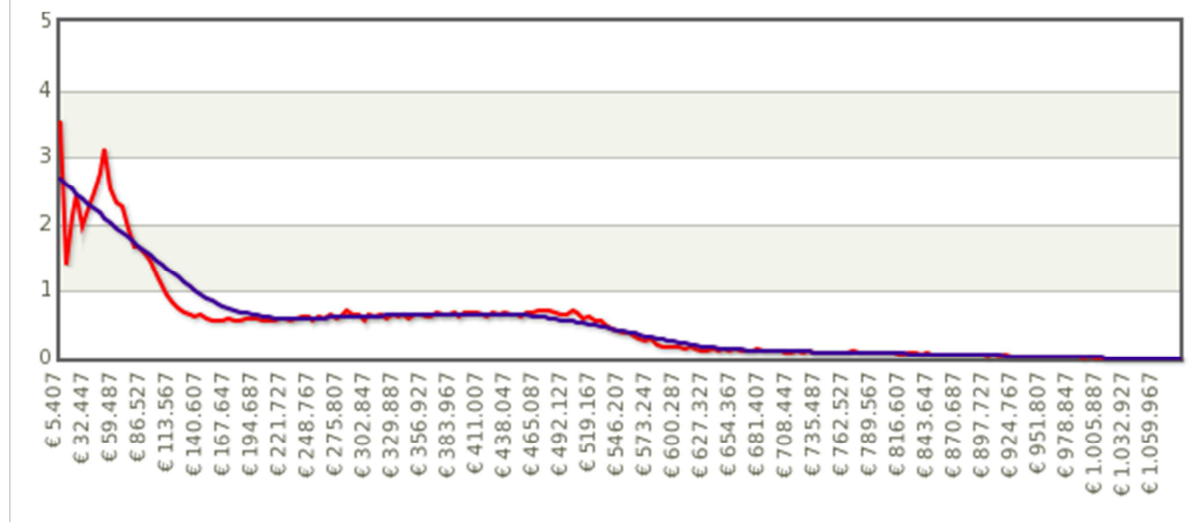
Totaal grote risico's: € 1.170.000

Overige risico's: € 0

Totaal alle risico's: € 1.170.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 1.170.000 - zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie.

Kansverdeling

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag
5%	€ 10.983
10%	€ 22.861
15%	€ 35.555
20%	€ 45.212
25%	€ 55.199
30%	€ 67.576
35%	€ 83.836
40%	€ 105.224
45%	€ 143.549
50%	€ 190.585
55%	€ 236.223
60%	€ 280.089
65%	€ 323.486
70%	€ 365.275
75%	€ 406.790
80%	€ 446.788
85%	€ 486.288
90%	€ 530.585
95%	€ 639.958

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 530.585 (benodigde weerstandscapaciteit).

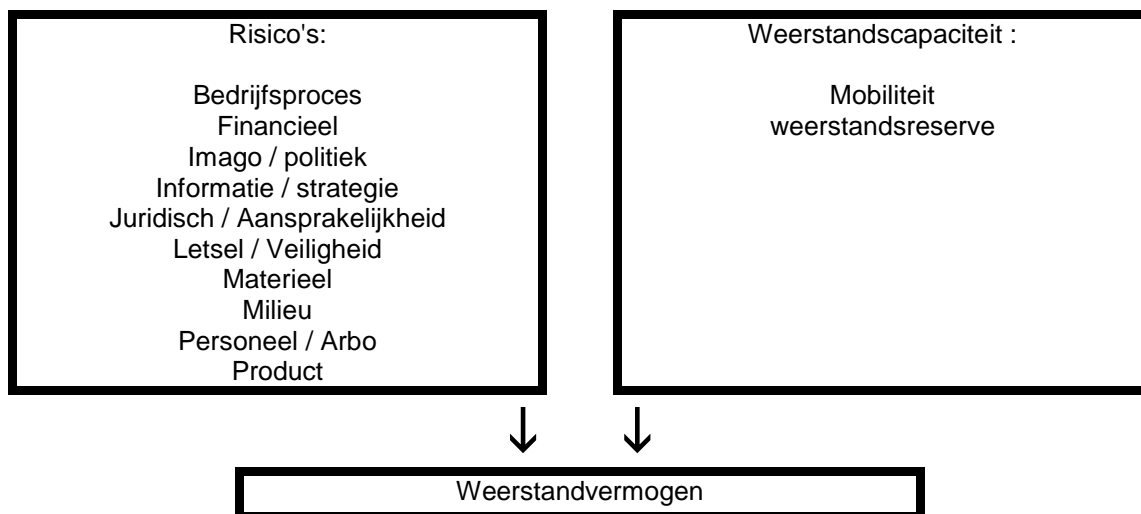
3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Stadsregio Arnhem-Nijmegen bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Mobiliteit	€ 0
weerstandreserve	€ 3.301.494
Totale weerstandscapaciteit	€ 3.301.494

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 3.301.494}{€ 530.585} = 6.22$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van uw organisatie valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

5. Nieuwe ontwikkelingen

Het BTW risico inzake regiotaxi is afgewikkeld in 2016. Echter heeft de belastingdienst voor de verschuiving van BTW naar BCF, rente in rekening gebracht. Er is bezwaar aangetekend tegen de hoogte van de in rekening gebrachte rente. De belastingdienst heeft de Stadsregio Arnhem Nijmegen hierover "gehoord", maar hierop is nog geen uitspraak ontvangen. De in rekening gebrachte rente is in rekening gebracht bij de provincie Gelderland, omdat de risicovoorziening regiotaxi was overgedragen per 1-1-2015 aan de provincie Gelderland. Mocht er nog een positieve uitkomst uit het bezwaarschrift komen, zal dit ten gunste komen van de provincie Gelderland verminderd met de gemaakte advieskosten.

2.2.2. Paragraaf Financiering

De uitvoering van de programma's wordt ondersteund door de financieringsfunctie. Deze omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geld dat niet direct nodig is. De stadsregio heeft het beleid inzake de treasuryfunctie vastgelegd in een treasurywet. Op 11 december 2014 heeft de stadsregioraad het geactualiseerde treasurywet vastgesteld, die als gevolg van invoering van het Schatkistbankieren, is geactualiseerd met ingangsdatum 16 december 2013.

Het treasurywet is zodanig opgesteld dat het een objectieve en transparante verantwoording mogelijk maakt en omvat de volgende onderdelen:

- Doelstellingen treasuryfunctie.
- Risicobeheer.
- Bedrijfsfinanciering.
- Kasbeheer.
- Administratie organisatie en interne controle.

Voor de inhoud verwijzen wij naar het betreffende stuk.

Algemene ontwikkelingen 2016

Liquiditeitspositie

De liquiditeitspositie van de stadsregio is in 2016 bijzonder sterk afgenomen als gevolg van de financiële afwikkeling subsidies. Begin 2016 is het saldo van de beschikbare liquide middelen € 6,2 miljoen. Na afrekening van met name subsidie uitkeringen in het kader van Regiocontract 2012-2015 en ingediende eindafrekeningen FES-projecten is het saldo gedaald tot een bedrag van € 3,6 miljoen .

Schatkistbankieren en het effect op de renteontwikkelingen

Op 16 december 2013 is het verplicht Schatkistbankieren zonder leenfaciliteit ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De Wet Schatkistbankieren regelt dat alle overtollige liquide middelen vanaf 16 december 2013 moeten worden overgedragen aan de schatkist. Langlopende middelen die voor 4 juni 2012 waren uitgezet zijn geëerbiedigd. De stadsregio mag alleen leningen verstrekken aan andere overheidsinstanties, behoudens degene waar een toezichtrelatie op van toepassing is.

De liquide middelen renderen dan ook na invoering van het Schatkistbankieren minimaal op basis van het schatkisttarief.

<i>Renteontwikkeling Schatkisttarief</i>	
1 ^e kwartaal 2016	0,00%
2 ^e kwartaal 2016	0,00%
3 ^e kwartaal 2016	0,00%
4 ^e kwartaal 2016	0,00%

De totale treasury baten over 2016 bedragen € 0.00.

2.2.3. Paragraaf Bedrijfsvoering

Vanuit de bedrijfsvoering wordt de uitvoering van de taken en activiteiten van de stadsregio ondersteund. Alle beherende, verantwoordende en controlerende activiteiten vallen hieronder, welke de organisatie in staat stelt om de voorgenomen programma's en prestaties zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. De kwaliteit van de bedrijfsvoering bepaalt in belangrijke mate het slagen van programma's.

Financieel Beleid en Financieel Beheer

De Stadsregioraad heeft in juni 2016 de jaarstukken over 2015 (jaarverslag, inclusief jaarrekening) en in juni 2015 de definitieve programmabegroting 2016 vastgesteld. Bij de jaarrekening over 2015 heeft de stadsregio goedkeurende verklaringen van de accountant ontvangen voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Het financieel beheer heeft zich in 2016 niet gericht meer op de toekomst, maar op de financiële afwikkeling van de taken en geldstromen die de stadsregio in liquidatie volgens het liquidatieplan zal afronden. In het jaar 2016 heeft er dan ook geen interim controle meer plaatsgevonden gericht op de toekomst.

Financiële verordeningen

De inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur heeft ook consequenties gehad voor de stadsregio. Net als bij de gemeenten dient de Stadsregioraad ingevolge de Gemeentewet de financiële verordeningen (Ex artikelen 212 en 213) vast te stellen. Dit is voor de stadsregio in 2005 gebeurd. In 2006 is de Nota Rechtmatigheid voor het eerst door de Stadsregioraad vastgesteld en in april 2009 is een herziende Nota Rechtmatigheid vastgesteld door de raad. In december 2014 is vervolgens een herzien Treasurystatuut door de Stadsregioraad behandeld en vastgesteld.

In de raad van juni 2011 is de nu op peil gebrachte nota reserves en voorzieningen bij het vaststellen van de jaarrekening 2010 behandeld en vastgesteld. In oktober 2012 is een algemene subsidieverordening vastgesteld in de Stadsregioraad voor met name de subsidies die buiten de mobiliteitsverordening vallen; deze verordening is met terugwerkende kracht ingevoerd vanaf 1 april 2012.

Er is een aangepaste mandateringsregeling vastgesteld, waarin bekrachtigd is hoe functiescheiding bij het aangaan van verplichtingen en betalingen is gedurende de liquidatiefase. Zolang de stadregio nog in liquidatie is blijven de huidige financiële verordeningen van kracht. In afwijking van de begroting 2016 is het Treasurystatuut gehanteerd gedurende de periode dat de stadsregio in liquidatie verkeert. Alle geldende verordeningen zullen na de formele opheffing niet meer van kracht zijn.

Personeel en organisatie

In maart 2015 is voor de medewerkers van de stadsregio een sociaal plan overeengekomen. Het personeel wat op moment van opheffing van de Stadsregio boventallig is verklaard, is zoveel mogelijk begeleid naar een nieuwe baan. Het boventallig personeel en de bijbehorende voorziening personeel op 1 januari 2016 is conform het liquidatieplan overgedragen aan het mobiliteitsbureau van de gemeente Arnhem.

<i>Voorziening personeel overgedragen aan de gemeente Arnhem</i>	
Loonkosten en WW rechten o.b.v. baanvindduur CBS voor 3,65 fte	€ 560.757,10
3 maanden loopbaanbegeleiding	€ 1.250,00
Werkplektarief gemeente Arnhem o.b.v. baanvindduur	€ 70.000,00
Overgedragen voorziening personeel aan de gemeente Arnhem	€ 632.017,10

Inmiddels is al het personeel ergens ondergebracht, maar nog niet allemaal structureel. Er bestaat dus nog een risico, dat er nog aanspraak gedaan kan worden op het Sociaal Plan tot juli 2019. Mocht dat leiden tot hogere lasten dan de voorziening die is overgedragen aan de gemeente Arnhem, kan de gemeente Arnhem dit nog verhalen op de voormalige stadsregiogemeenten.

3. Jaarrekening

Rekening 2016/programmabegroting 2016

De Stadsregioraad heeft in juni 2016 de jaarstukken over 2015 (jaarverslag (inclusief jaarrekening) vastgesteld. De rekening is aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland verzonden. De Stadsregioraad heeft in juni 2015 de definitieve programmabegroting 2016 vastgesteld en vervolgens ter kennisname verzonden aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Er is 1 begrotingswijziging voorgelegd en vastgesteld.

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De Jaarrekening 2016 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Nadere bepalingen die zijn opgenomen in de Financiële verordening – als nadere invulling van BBV-voorschriften – zijn ook van toepassing.

Liquidatie

Op 17 december 2014 besloot de Eerste Kamer in te stemmen met het intrekken van de Wgr-plus per 1 januari 2015. Op 16 juli 2015 hebben alle Colleges en Gemeenteraden ingestemd met de liquidatie van de huidige Stadsregio Arnhem Nijmegen. Volgens artikel 45 van de Gemeenschappelijke Regeling is tevens een liquidatieplan opgesteld en vastgesteld bij het liquidatiebesluit. In het liquidatieplan zijn de o.a. de financiële gevolgen van de liquidatie geregeld. Indien er bij de formele opheffing, naar verwachting in 2017, reserves resteren of tekorten resteren, zullen deze ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende gemeenten komen. Op grond van bovenstaande zijn de financiële consequenties als gevolg van de opheffing van de stadsregio verwerkt in de jaarrekening.

Algemeen

De activa worden geactiveerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld. Voor zover niet anders vermeld zijn de passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. In het kader van de liquidatie zijn voorziene waardeverminderingen verwerkt alsmede voorzieningen getroffen voor verwachte opheffingskosten.

Activa

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn opgebouwd uit aan derden verstrekte leningen en belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen. Aan derden verstrekte geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De belangen in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien noodzakelijk verminderd met een voorziening voor oninbare bedragen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van de verplichtingen en risico's waarvoor ze gevormd zijn. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering

geldt voor een aantal voorzieningen waarbij het tijdsaspect een betekenisvolle rol speelt. Deze voorzieningen hebben een omvang verminderd met verwachte toevoegingen in de loop der tijd. Deze voorzieningen worden dan gewaardeerd tegen contante waarde.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. Met ingang van het jaar 2008 worden de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen niet langer onder de voorzieningen opgenomen, maar onder de overlopende passiva.

Vlottende passiva

Overeenkomstig de wijziging in de BBV-voorschriften zijn de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van de voorzieningen naar de vlottende passiva overgeheveld.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Balans
per 31 december 2016
en toelichting

3.2. Balans per 31 december 2016 en de toelichting

Omschrijving	Balans per 31 december 2016	Balans per 31 december 2015
ACTIVA (in euro's)		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings economisch nut	0	0
Totaal materiële vaste activa	0	0
<i>Financiële vaste activa</i>		
Totaal vaste activa	0	0
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met een rente typische looptijd <1 jaar</i>		
Overige vorderingen	838.726	109.847
Te vorderen Belastingdienst/ BTW Compensatiefonds	71.495	1.281.354
RC Ministerie van Financiën	3.594.655	6.223.062
Totaal Uitzettingen met een looptijd <1 jaar	4.504.876	7.614.263
<i>Liquide middelen</i>		
Rekening courant bank/kas	13.422	14.603
Totaal liquide middelen	13.422	14.603
Totaal vlottende activa	4.518.298	7.628.865
TOTAAL ACTIVA	4.518.298	7.628.865

Omschrijving	Balans per 31 december 2016	Balans per 31 december 2015
PASSIVA (in euro's)		
Vaste passiva		
<i>Eigen Vermogen</i>		
Weerstandsreserve	3.301.494	2.152.190
Bestemmingsreserve Wonen	0	49.610
Resultaat boekjaar voor bestemming (positief)	527.977	2.240.693
<i>Totaal Eigen Vermogen</i>	3.829.471	4.442.493
<i>Voorzieningen</i>		
Voorziening pensioenen	251.443	247.747
Voorziening frictiekosten	145.781	257.244
<i>Totaal Voorzieningen</i>	397.224	504.991
Totaal vaste passiva	4.226.695	4.947.484
Vlottende passiva		
<i>Vooruit ontvangen middelen</i>		
Vooruit ontvangen middelen Ruimte	0	1.428.340
Vooruit ontvangen middelen Wonen	0	22.149
<i>Totaal Vooruit ontvangen middelen</i>	0	1.450.489
<i>Overige schulden</i>		
Overige schulden	291.603	1.230.892
<i>Totaal Overige schulden</i>	291.603	1.230.892
Totaal vlottende passiva	291.603	2.681.381
TOTAAL PASSIVA	4.518.298	7.628.865

Toelichting balans 31 december 2016

ACTIVA

Materiële vaste activa

Gelet op de liquidatie per 16 Juli 2015 hebben er in reeds in 2014 inhaalafschrijvingen plaatsgevonden, waardoor er vanaf december 2014 geen materiële vaste activa meer zijn.

Financiële vaste activa

Na verkoop, in 2015, van de obligatie portefeuille zijn er geen financiële vaste activa aanwezig.

Vlottende activa

	31-12-2016	31-12-2015
Uitzettingen met rente typische looptijd < 1 jaar		
<i>Overige vorderingen</i>		
Nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	718.389	106.082
Nog te ontvangen bedragen niet openbare lichamen	120.337	0
Debiteuren	0	0
Dubieuze debiteuren	0	0
Vooruit betaalde bedragen	0	3.765
Totaal overige vorderingen	838.726	109.847
<i>Te vorderen gemeenten/BTW Compensatiefonds</i>	71.495	1.281.354
<i>Rekening Courant Ministerie van Financiën inzake Schatkistbankieren</i>	3.594.655	6.223.062
Totaal uitz. rente typische looptijd < 1 jaar	4.504.876	7.614.263
Liquide middelen		
<i>Rekening Courant bank/kas</i>	13.422	14.602
Totaal liquide middelen	13.422	14.602

Toelichting vlottende activa

Nog te ontvangen bedragen

De nog te ontvangen bedragen van openbare lichamen bestaat onder andere uit € 131.000 aan een vordering bij de provincie Gelderland en eindafrekening project SUSreg, € 22.000 en nog € 70.000 te ontvangen van de provincie Gelderland voor de eindafrekening cofinanciering van het project schone scheepvaart en ruim € 278.000 eindafrekening luchtkwaliteit (FES). Tevens waren er nog voor ruim € 337.000 terug te ontvangen te veel voorgeschoten subsidie bijdragen aan projecten in het kader van regiocontract 2012-2015. Alle vorderingen regiocontract zijn intussen (febr. 2017) terug ontvangen.

Daarnaast is er nog een bedrag te ontvangen van de voormalige stadsregio gemeenten inzake terugvordering BTW compensatie via de transparantiemethode, € 71.495. Deze vorderingen zal worden meegenomen in de eindafrekening met de voormalige stadsregio gemeenten.

Rekening Courant Ministerie van Financiën inzake Schatkistbankieren

De afname van het saldo heeft vooral te maken met de afronding van zaken en projecten in 2016 van de stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie. Het gaat dan vooral om projecten Regioprogramma 2012-2015 en luchtkwaliteit (Eureka-FES) projecten.

In de Wet Schatkistbankieren mogen liquide middelen tot aan een drempelwaarde van 0,75% over de totale begroting nog op onze bankrekeningen staan, met een minimum van € 250.000; voor 2016 bedraagt de drempelwaarde 0,75% van € 2.065.000 zijnde € 15.487,50 gerekend over een periode van 90 dagen voor het jaar 2016. Aangezien deze drempelwaarde onder het minimumbedrag ligt, geldt het minimum van € 250.000 als drempelwaarde.

In alle kwartalen 2016 is onder de minimale drempel van € 250.000 euro gebleven conform de Wet Schatkistbankieren.

Maand	Gemiddeld saldi banken	Toelichting:
Jan	14.452,35	
Feb	14.360,64	
Mrt	25.179,64	
	€ 17.831,31 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
April	13.850,26	
Mei	13.593,60	
Juni	11.263,37	
	€ 12.902,41 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
Juli	11.873,44	
Aug	11.997,96	
Sept	12.261,24	
	€ 12.044,21 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>
Okt	18.620,56	
Nov	11.779,58	
Dec	12.548,16	
	€ 14.316,10 90 dagen	<i>Binnen de drempelwaarde.</i>

Liquide middelen

Ter uitvoering van de regels binnen het Schatkistbankieren zijn alle spaarrekeningen -saldi al in 2015, na vrijval, gestort op onze rekening courant bij het Ministerie van Financiën. Daarnaast zijn er nog bij een 2-tal banken rekeningen, BNG en Rabobank.

Rekening courant bank/kas

	31-12-2016	31-12-2015
Bank Nederlandse Gemeenten	10.000	9.999
Rabobank – rekening courant	3.422	4.603
Totaal Rekening Courant bank/kas	13.422	14.602

De banksaldi houden we laag om geen overschrijding te krijgen van het toegestane saldo binnen 90 dagen.

PASSIVA

Eigen Vermogen

In de Stadsregioraad van juni 2016 is de resultaatbestemming van 2015 vastgesteld. Dit resulteert in het volgende verloop van de reserves:

	Saldo 31-12-2015	Resultaat- bestemming 2015	Uitkering deelnemers	Saldo 31-12-2016
Algemeen				
Weerstandsreserve	2.152.190	1.149.304		3.301.494
Reserve rente- egalisatie	0		0	0
Programma Wonen				
Bestemmingsreserve Wonen	49.610	-49.610	0	0
Totaal resultaatbestemming 2015	2.240.693	-1.099.694	-1.140.999	

De resultaatbestemming 2016 is in een afzonderlijk voorstel opgenomen en zal na vaststelling worden verwerkt. Van de € 527.977 is begin februari 2017, door de Stadsregioraadsleden ingestemd met het bestemmen van € 180.000 regiocontract gelden aan een 2-tal projecten. Dit bedrag is reeds aan de gemeente Nijmegen als vereffenaar overgemaakt. Als toevoeging aan de weerstandsreserve resteert dan € 347.977.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	saldo 31-12-2015	toevoeging	aanwending	vrijval	saldo 31-12-2016
Bestuur					
Pensioen voormalig CvB leden	247.747	13.821	10.125		251.443
Voorziening frictiekosten	257.244	30.931	142.394		145.781

Toelichting Voorzieningen

Pensioen voormalig CvB leden

De voorziening is gebaseerd op de opgebouwde waarde per 31-12-2016 volgens opgave Raet. In 2016 zijn er, maandelijks, bedragen uitbetaald aan een gepensioneerd oud CvB-lid. Daarnaast is er een risicorenteberekening gemaakt voor wat betreft een oud bestuurder. Dit vanwege het feit dat deze bestuurder de pensioenleeftijd nog heeft bereikt. Per 1 januari 2017 is deze voorziening overgedragen aan de gemeente Nijmegen (de vereffenaar).

Voorziening frictiekosten

Reeds bij de jaarrekening 2014 is een voorziening getroffen voor frictiekosten inzake contractuele verplichtingen of taken die moesten doorlopen na 1 juli 2015 op grond van subsidieverplichtingen. In juni 2015 is het liquidatieplan vastgesteld en hierin is geregeld dat er nog een aantal taken door de Stadsregio "in liquidatie" worden afgewerkt.

Deze taken zijn o.a. opmaak jaarrekening, SiSa verantwoording NSL, afhandeling projecten en bezwaren tegen vaststelling (eindafrekening) regiocontract projecten, contractuele verplichtingen, accountantscontroles en Cool Region.

Zekere frictiekosten in 2017	31-12-2016
Contractuele verplichtingen bedrijfsvoering	
Contractuele verplichtingen (ICT, Exact, Corsa, BosworX)	35.920,00
Kosten Nijmegen: Pensioen werkzaamheden oud CvB leden	8.750,00
	44.670,00
Eenmalige kosten voor de financiële afwikkeling/liquidatie	
Accountantscontrole jaarrekening 2016 en project controle FES.	42.540,00
Kosten voor liquidatie (liquidatie jaarrekening, administratie/bestuur inzet tot 1-7-17)	36.636,00
Bankkosten BNG en Rabobank	755,00
	79.931,00
Contractuele verplichtingen sector Regionale Ontwikkeling	
Website Cool Region (Four Digits)	13.680,00
Afwikkeling Eureka/NSL	7.500,00
	21.180,00
Totale frictiekosten 2017	145.781,00

Vlottende passiva

Vooruit ontvangen middelen

Het verloop van de **vooruit ontvangen middelen: Bestuur, Werken, Ruimte en Wonen:**

	saldo 31-12-2015	vermeer- deringen/ correcties	vermin- deringen	Saldo 31-12-2016
Ruimte				
Luchtkwaliteit	1.283.992	278.000	1.561.992	0
Cofinanciering Luchtkwaliteit	34.903	70.000	104.903	0
Regioprogramma 2012-2015	109.381	715.523	824.904	0
De Groene Hub	64	63.163	63.227	0
	1.428.340			0
Wonen				
SUSreg	0	3.289	3.289	0
Meters Maken	22.149	0	22.149	0
	22.149			0

Vooruit ontvangen bedragen Ruimte

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) zijn er in 2016 alle nog lopende subsidie projecten afgerekend. Eindafrekening nog te ontvangen ruim € 278.000. Zie voor financiële toelichting bij paragraaf 3.3 programma Ruimte pagina 30 en 31.

In het kader van het Regioprogramma 2012-2015 heeft er een finale afrekening plaatsgevonden met de provincie Gelderland, ad € 702.304. Daarnaast hadden er een aantal projecten te weinig geld uitgegeven. Van deze projecten werd een bedrag teveel gestorte voorschotten teruggevorderd. Alle projectuitvoerders hebben deze bedragen terugbetaald.

Alle nog te betalen 5% subsidies zijn in december 2016 uitbetaald aan project uitvoerders.

Het project de Groen Hub is een project dat gefinancierd wordt uit het Regioprogramma 2012-2015. De stadsregio is in 2013 gevraagd om de Groene Hub als trekker over te nemen vanwege het regionale karakter van dit project. Het project is eind 2016 definitief afgerekend.

Vooruit ontvangen bedragen Wonen

Het project Meters maken is in 2016 tot een finale eindafrekening gekomen. Voor het internationale project SUSreg zijn de laatste subsidiebedragen ontvangen in 2017. Hiermee is ook dit project succesvol beëindigd.

Overige schulden

	31-12-2016	31-12-2015
Crediteuren	21.134	155.346
Nog te betalen bedragen	270.469	1.075.546
	291.603	1.230.892

De crediteuren bestaan uit een bedrag van € 19.996 factuur afrekening project FES Nijmegen en nog een 3-tal kleine facturen van crediteuren.

Het bedrag van "Nog te betalen bedragen" bestaat met name uit eindafrekeningen binnen luchtkwaliteit over 2016.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bij deze jaarrekening zijn er geen niet uit de balans blijvende verplichtingen meer. Als gevolg van de opheffing van de Wgr-plus regelgeving, zijn de langlopende verplichtingen op gebied van mobiliteit overgegaan naar de rechtsopvolger provincie Gelderland. Er zijn geen langlopende contracten op gebied van regionale ontwikkeling of bedrijfsvoering meer. De kortlopende contracten blijken uit de balans.

3.3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

	Programma rekening 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk rekening 2016
LASTEN				
Bestuur	393.453		0	0
Mobiliteit	0		0	0
Werken	476.006		0	40.000
Ruimte	5.671.747	1.150.000	1.888.000	1.751.635
Wonen	499.343		28.000	72
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	-246.926		149.000	-69.850
Overschot BWS voor resultaatbestemming				
Totaal lasten	6.793.623	1.150.000	2.065.000	1.721.857
BATEN				
Bestuur	117.495		0	0
Mobiliteit	0		0	0
Werken	418.735		0	40.000
Ruimte	5.669.906	1.150.000	1.825.000	2.209.762
Wonen	329.210		0	72
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	2.498.970		0	0
Totaal baten	9.034.315	1.150.000	1.825.000	2.249.834
RESULTAAT				
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-2.240.693	0	-240.000	527.977

Gerealiseerde resultaat

SALDO	Werkelijk rekening 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk rekening 2016
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	2.240.693	0	-240.000	527.977
Onttrekking bestemmingsreserve Wonen	49.610	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	2.290.303	0	-240.000	527.977

Bij de laatste begrotingswijziging was uitgegaan van een negatief resultaat van € 240.000. Het daadwerkelijke resultaat is € 527.977 positief. Met andere woorden een verschil van ruim € 767.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een positief saldo op programma ruimte van € 521.000 met name als gevolg van een overschot op het regiocontract, eindafrekening FES € 278.000, een positief resultaat op programma wonen van € 28.000 en een positief resultaat op het programma bedrijfsvoering van € 218.850 door lagere frictiekosten dan verwacht en het feit dat we de rentekosten BCF afwikkeling konden verhalen op de provincie Gelderland.

Over het exacte saldo, wat zal worden terugbetaald aan de voormalige stadsregiogemeenten, zullen wij u informeren in de raadsvergadering van 22 juni 2017.

Hieronder volgt een nadere toelichting per programma.

Toelichting per programma

Programma Ruimte

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	5.671.747	1.150.000	1.888.000	1.751.635	136.365
Baten	5.669.905	1.150.000	1.825.000	2.209.762	384.762
Saldo	1.842	0	63.000	458.127	521.127

Algemeen

De belangrijkste baten en lasten binnen dit programma betreffen Luchtkwaliteit (zie jaarverslagdeel) en het met de provincie afgesloten programma Regioprogramma 2012-2015. Het regioprogramma 2012-2015 bevat 60 projecten die, op twee projecten na, door de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De stadsregio vervult de coördinerende functie en voor 2 projecten meters maken en groene Hub ook de uitvoering. Voor zowel Luchtkwaliteit als het Regioprogramma geldt dat de lasten geheel gefinancierd worden uit vooruit ontvangen gelden waardoor de lasten en baten aan elkaar gelijk zijn.

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

	Oorspronkelijke begroting 2016	Begroting na wijziging 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten:				
Uitvoering Regioprogramma 2012-2015	500.000	500.000	388.219	111.781
Lucht – Eureka	650.000	1.388.000	1.275.253	112.747
Totaal	1.150.000	1.888.000	1.663.472	224.528
Baten:				
Uitvoering Regioprogramma 2012-2015	500.000	500.000	568.219	68.219
Lucht – Eureka	650.000	1.325.000	1.553.380	228.380
Totaal	1.150.000	1.825.000	2.121.599	296.599

1. Ruimte - algemeen

De lasten vallen iets lager uit en de baten van Ruimte algemeen vallen hoger uit dan begroot.

2. Uitvoering Regioprogramma 2012-2015

Op 5 december 2016 ontvingen wij van de provincie de vaststellingsbeschikking waarin een subsidiebedrag van € 20.652.304 subsidie en € 200.000 ter dekking van de beheerskosten definitief werd toegekend. Op basis van deze beschikking hebben wij nog een bedrag ontvangen van ruim € 700.000. Na afrekening was er nog een overschot van ruim € 180.000. Dit overschot zal in 2017, na raadpleging stadsregioraadsleden, worden ingezet op 2 projecten nl. € 100.000 voor de gezamenlijke inkoop duurzame energie en € 80.000 voor het opzetten van een regionaal mobiliteitsplan. Vooralsnog is dit bedrag opgenomen in het resultaat over 2016.

Alle werkzaamheden die betrekking hebben op het Regiocontract zijn afgerond.

3. Lucht – Eureka

De stadsregio is beheer-en betaalautoriteit voor de € 10,9 miljoen rijksbijdragen vanuit NSL richting de regiogemeenten en verantwoordelijk voor verantwoording hiervan richting provincie en Rijk.

Eind 2015 is duidelijk geworden dat de bestedingstermijn van de subsidiegelden is verlengd naar uiterlijk 1 januari 2017.

De lasten van Eureka worden gedekt uit toegekende NSL gelden. Deze NSL-gelden zijn beschikbaar gesteld om luchtknelpunten binnen de stadsregio op te lossen. De onttrekking aan de NSL-gelden bedroeg in 2016 € 1.275.253 De totale afwijking op de begroting aan zowel de baten- als de lasten kant is € 341.127.

2016 heeft geheel in het teken gestaan van het afronden van het NSL programma. Een en ander betekende dat alle uitgaven rond de NSL projecten uiterlijk 31 december 2016 moesten zijn gerealiseerd.

Uit de eindafrekening van het programma blijkt dat er uiteindelijk om diverse redenen (projecten die goedkoper zijn uitgevallen, annuleren van projecten, niet juist vastleggen van kosten) een onder realisatie is bij FES 3 van € 278.661 Ook bij FES 4 schone scheepvaart is er sprake van een onder realisatie van ruim € 108.612. Gezien de looptijd van het NSL programma kunnen deze middelen niet opnieuw worden ingezet voor projecten. V.w.b. FES 1 en 2 zijn de toegezegde subsidiebedragen volledig benut.

Er hoeft geen bedrag te worden terug betaald aan de provincie Gelderland. Als de werkelijke lasten € 10.492.026 worden verminderd met de voorschotten € 10.213.900, krijgen wij nog € 278.127 als eindafrekening van dit luchtkwaliteitsproject. Zie ook het overzicht hieronder.

Toelichting voor wat betreft de cofinanciering van de projecten luchtkwaliteit.

In de regelgeving is aangegeven dat er bij de besteding van gelden bij de uitvoering van de projecten 50% cofinanciering aanwezig moet zijn. Voor de tranches FES 1 en 2 is deze eis er niet. Bij de Tranches FES 3 en FES 4 is deze eis er wel.

De cofinanciering kan niet in de SISA bijlage worden vermeld. Mede hierdoor is er voor gekozen om deze gegevens bij de afronding van de subsidiebeschikking te vermelden in de jaarrekening. Dit is afgestemd met de provincie Gelderland en bevestigd via mail door de provincie Gelderland. Hieronder ziet u een overzicht van de toegezegde gelden in de beschikking, de ontvangen gelden, de werkelijk gerealiseerde lasten en de cofinanciering per tranche.

Overzicht ontvangen en verantwoorde gelden Luchtkwaliteit en cofinanciering per tranche

Tranche	Subsidiebeschikking	Ontvangen subsidie	Werkelijke lasten	Cofinanciering
FES 1+ 2	€ 3.747.900	€ 3.747.900	€ 3.799.300	€ 4.800.799
FES 3	€ 5.200.000	€ 4.680.000	€ 4.921.339	€ 9.751.376
FES 4	€ 1.880.000	€ 1.786.000	€ 1.771.387	€ 3.021.082
Totaal	€ 10.827.900	€ 10.213.900	€ 10.492.026	€ 17.573.257

Uit het overzicht blijkt dat wij ruim € 10,8 miljoen euro beschikkingen aan subsidie hebben ontvangen. Er is reeds ruim € 10,47 miljoen ontvangen als voorschot. Cofinanciering voor FES 1 en 2 was niet nodig, toch is er voor ruim € 4,8 miljoen cofinanciering gerealiseerd. Voor FES 3 moest € 5,2 miljoen cofinanciering gerealiseerd worden, gerealiseerd is ruim € 9,75 miljoen. Voor FES 4 zou een bedrag van ruim € 1,88 miljoen cofinanciering moeten zijn, werkelijk is dit ruim € 3 miljoen geworden. In de cofinanciering FES 4 zit ook voor € 350.000 cofinanciering schone scheepvaart van de provincie Gelderland.

De cofinanciering van zowel FES 3 als FES 4 is gerealiseerd door de gemeenten, bedrijven en instellingen die de projecten in het kader van het programma luchtkwaliteit hebben uitgevoerd.

Kortom er is ruim voldaan aan de cofinancieringseis in de regelgeving.

Programma Wonen

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijk begroot 2016	Na wijzigingen begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	499.343	0	28.000	72	27.928
Baten	329.210	0	0	72	72
Saldo	170.133	0	28.000	0	28.000

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

De in de begroting opgenomen lasten hebben te maken met het verwachte tekort aan subsidie van het project SUSreg. Tegen de verwachting in kregen wij toch de uren vergoed voor de inzet bij dit project. Terwijl er in eerste instantie uit Brussel een negatief bericht werd ontvangen.

Bedrijfsvoering en Algemene Dekkingsmiddelen

Het programma Bedrijfsvoering alle baten en lasten die tijdens de afwerking van de laatste projecten gemaakt moeten worden en niet toe te rekenen zijn aan de programma's.

	Werkelijk 2015	Oorspronkelijk begroot 2016	Na wijzigingen begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking
Lasten	-246.926	0	149.000	-69.850	218.850 V
Baten	2.498.970	0	0	0	0
Saldo	2.745.896	0	149.000	-69.850	218.850 V
Dekking uit rente-egaliseringsreserve	0	0	0	0	0
Saldo na onttrekking bestemmingsreserve	2.745.896	0	149.000	-69.850	218.850 V

De belangrijkste verschillen tussen de werkelijke lasten en baten en de begroting na wijziging zijn:

Het positieve verschil op de lasten van ruim € 218.850 heeft te maken met lagere frictiekosten en de rentelasten BCF € 131.000 die wij verhaald hebben op de provincie Gelderland. Deze zijn geboekt ten gunste van de exploitatie 2016.

Wet normering bezoldigingen topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stadsregio Arnhem Nijmegen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT maximum.

Het bezoldigingsmaximum is vanaf 2016 gewijzigd voor functionarissen die niet in dienstverband zijn bij de Stadsregio Arnhem Nijmegen € 175 per uur voor de secretaris/directeur. De stadsregio kent geen bezoldigingen die hoger zijn dan het maximum zoals gesteld in de WNT. De stadsregio heeft een topfunctionaris waarvan conform de WNT openbaar moeten worden gemaakt. Dit betreft dhr. R. Wever. Dhr. Wever is heel 2016 ingehuurd van BMC Advies en Management als directeur/secretaris. De totale bezoldiging bedroeg € 4.083 voor 0,02 FTE. Mw. Schuurmans heeft de rol van voorzitter overgenomen vanaf 1 juli 2015 voor het bestuur "in liquidatie". Zij is de burgemeester van de gemeente Lingewaard en wordt in de jaarstukken van Lingewaard voor de WNT verantwoord.

bedragen x € 1	Dhr. Wever
Functie(s)	Secretaris
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,02
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Ja
Individueel WNT-maximum	€175,- per uur
Bezoldiging	
Beloning	4.083 € 135,- per uur
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Sociale verzekeringspremies werkgever	-
<i>Subtotaal</i>	<i>4.083</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	4.083
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	0,2689
Bezoldiging 2015	
Beloning	48.811
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Sociale verzekeringspremies werkgever	-
Pensioenpremies	
Totaal bezoldiging 2015	48.811
Individueel WNT-maximum 2014	61.998

Het bestuur bestaat uit de volgende personen (bezoldiging € 0)

Stadsregioraad	
Naam	Functie
L. Manders	Lid
R. van Sprang	Lid
H. Montfrooy	Lid
D. Bülbül	Lid
H. Driessen	Lid
P. de Klein	Lid
E. Mulder	Lid
H. Nijland	Lid
R. de Lange	Lid
H. Keereweer	Lid
H. van den Berg	Lid
M. Schuurmans	Lid, voorzitter
T. Peren	Lid
I. Leppink	Lid
R. Visser	Lid
W. Gradisen	Lid
H. Tiemens	Lid
P. Oomen	Lid
M. van Nijnatten	Lid
M. Hulskorte	Lid
R. El Hafi	Lid
B. Ross	Lid
J. van Baal	Lid
J. Verstand	Lid
E. Heinrich	Lid
H. Heersink	Lid
R. Haverkamp	Lid
J. Lamers	Lid
J.H. Klein Molekamp	Lid
A. van Hout	Lid
A. Schaap	Lid
H. Verheijen	Lid
J.M. Staatsen	Lid
A. van Norel	Lid

College van Bestuur	
Naam	Functie
R. Wever	Secretaris
H. Verheijen	Lid
H. Tiemens	Lid
J.de Ruiter	Lid, tot 1 oktober 2016
M. Schuurmans	Lid, Voorzitter

Onderstaand overzicht geeft het saldo per programma (exclusief dekking uit bestemmingsreserves) weer:

	Lasten 2016	Baten 2016	Saldo 2016
Werken	40.000	40.000	0
Ruimte	1.751.635	2.209.762	458.127
Wonen	72	72	0
Bedrijfsvoering	-69.850	0	-69.850
Positief saldo voor resultaatbestemming			527.977
TOTALEN	1.681.857	1.989.762	527.977

3.4. Bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017								
I&M	E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SISA tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekenend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 05	Aard controle R Indicatornummer: E11B / 06
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 98.596			€ 0	
			2 2009-022426 FES 3	€ 1.130.717			€ 0	
			3 2007-000467 FES 4	-€ 58.963		€ 104.903	€ 0	
			4					
			5					
			6					
			7					
			8					
			9					

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van eigen middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) tot en met (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 10
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 3.561.331	€ 0	€ 0
			2 2009-022426 FES 3	€ 4.780.807	€ 0	€ 0
			3 2007-000467 FES 4	€ 1.758.089	€ 0	€ 350.000
			4			
			5			
			6			
			7			
			8			
			9			

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL tot en met (jaar T)	Waarde in hele euro's invullen	Cumulatief teruggestort/verrekenend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen tot en met (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 12	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 13	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11B / 14	
			1 2007-000467 FES 1+2	€ 237.970	€ 0	Ja	
			2 2009-022426 FES 3	€ 140.532	€ 0	Ja	
			3 2007-000467 FES 4	€ 13.299	€ 0	Ja	
			4				
			5				
			6				
			7				
			8				
			9				

4. Controleverklaring

Controleverklaring wordt nagezonden!